

Notat om tilråding av vedtak om restriksjonssoneforskrift

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

Til: Seksjonssjef Kasper Løberg Tangen

Dato: 16.oktober 2025

Fra: Seksjon fiskehelse og fiskevelferd

Saksnummer: 2025/249972

VEDTAK OM FASTSETTELSE AV FORSKRIFT

-om restriksjonssone for å forebygge, begrense og bekjempe infeksiøs lakseanemi (ILA) hos akvakulturdyr, Namsos og Nærøysund kommuner, Trøndelag.

Innholdet i forskriftsforslaget

Seksjon fiskehelse og fiskevelferd foreslår å opprette restriksjonssone for å bekjempe utbrudd av ILA i Namsos kommune. Restriksjonssonen vil strekke seg over et område i Namsos og Nærøysund kommuner, Trøndelag fylke.

Formålet med forskrift om restriksjonssone som foreslått er å forebygge, begrense og bekjempe sykdommen ILA hos fisk etter utbrudd av sykdommen i forskriftens virkeområde, se nærmere avgrensning av virkeområde i § 2.

Forskriften legger restriksjoner på aktivitet i området for å hindre videre smitte. I vernesonen innføres det forbud mot å sette ut akvakulturdyr. I tillegg innføres det tiltak rettet mot akvakulturanlegg med laksefisk, slakterier og for transport. Mattilsynet vil i tillegg kunne treffe tiltak overfor annen akvakulturrelatert virksomhet som kan innebære fare for smitteoverføring.

I restriksjonssonens overvåkingssone stilles det krav om månedlig helsekontroll med prøveuttak egnet til å avdekke eventuell ILA-smitte. Mattilsynet vil også i overvåkingssonen kunne treffe tiltak overfor annen akvakulturrelatert virksomhet som kan innebære smitteoverføring.

Mattilsynet kan vedta at vernesonen skal oppheves når vilkårene for det etter forskriftens § 13 er oppfylt. Forskriften oppheves automatisk to år etter fastsettelse av endringsforskrift som opphever vernesonen, jf. forskriftens § 18 andre ledd.

Bakgrunn

Fiskesykdommen ILA er påvist på sjølokalitet 39537 Gyltneset i Namsos kommune, i Trøndelag fylke. Lokaliteten drives av Mowi Seawater Norway AS.

Mowi Seawater Norway AS og Patogen AS varslet Mattilsynet 16. september 2025 om funn forenelig med ILA på fisk ved lokalitet 39537 Gyltneset i Namsos kommune, Trøndelag fylke. Mistanken var basert på histopatologiske funn som for ILA, positiv merking ved immunhistokjemisk undersøkelse mhp. ILA-virus og ILA-virus påvist ved real time RT-PCR.

Mattilsynet stadfestet ILA-diagnosen 2. oktober 2025 på bakgrunn av obduksjonsfunn og positive analyseresultater fra Veterinærinstituttet etter prøvetaking av fisk ved lokaliteten.

Utbredelse av soner

Seksjon fiskehelse og fiskevelferd og tilsynsdivisjon akvakultur har med bakgrunn i anvisninger i gjeldende beredskapsplan for ILA¹, foreslått en utbredelse av en vernesone og en overvåkingssone rundt lokaliteten 39537 Gyltneset for å bekjempe og overvåke sykdommen.

Som grunnlag for vernesonens utstrekning fastslår beredskapsplan for ILA at det skal ligge en vurdering av reell smitterisiko. Det skal legges avgjørende vekt på sykdomspåvisninger, dødelighet, forekomsten av ulik akvakulturvirkosomheter i området, avstandsforhold og trafikk av ulike slag mellom disse, bruk av felles landbase eller utstyr, topografiske og hydrografiske forhold i området og andre risikofaktorer som er blitt identifisert gjennom smittekartlegging eller epidemiologiske undersøkelser. Utstrekningen av en vernesone skal være minst 5 km i radius fra smittet anlegg, og som hovedregel være mellom 5-10 kilometer. Lokale forhold kan tilsi at det er nødvendig med en vernesone som er større enn 10 km for å kontrollere utbruddet.

Seksjon fiskehelse og fiskevelferd og tilsynsdivisjon akvakultur har i dette tilfellet vurdert at lokalitetene 39537 Gyltneset, 10409 Kjølneet, 12678 Vedøya bør inngå i vernesonen.

Lokalitet 10409 Kjølneet ligger i underkant av 5 km fra lokalitet Gyltneset. Ettersom avstanden er innenfor den grensen vernesonen som hovedregel skal dekke, innlemmes lokalitet Gyltneset i vernesonen.

Lokalitet 12678 Vedøya ligger ca 8.2 km fra lokalitet Gyltneset. Det står ikke fisk på lokaliteten for øyeblikket. Strømodellering fra Havforskningsinstituttet viser at det er utadgående strøm fra Moselva i nærheten av anlegget. Sørøver fra anlegget er Gyltfjorden og relativt smal og med en sterk strøm i sørlig retning, og fortynningseffekten blir ikke like stor sørøver sammenlignet med nordover. Lokalitet Vedøya kommer ut med relativ høy smittepåvirkning på Havforskningsinstituttet sin modellering. Det vil være uheldig for bekjempelsen av ILA-tilfellet på lokalitet Gyltneset om det settes ut fisk på lokalitet Vedøya samtidig med eller i nær tilknytning til produksjon på lokalitet Kjølneet. Det vil kunne øke risikoen for at ILA sprer seg sørøver. Dette, sammenholdt med den relativt høye smittepåvirkningen lokalitet Vedøya kommer ut med på HI sin smittemodellering, taler for at lokalitet Vedøya innlemmes i vernesonen.

Utslekningen av vernesonen er 5 km og 9 km i henholdsvis nordlig og sørlig retning. Avstanden er innenfor den avstandsangivelsen som vernesonen som hovedregel skal være.

Overvåkingssonens utstrekning skal fastsettes på grunnlag av epidemiologiske forhold med vekt på mulig smittekontakt, transportveier, topografiske og hydrografiske forhold i området. Overvåkingssonen skal være minst 10 km i radius fra anlegg med påvist ILA, og som hovedregel være mellom 10 og 20 km. Lokale forhold kan tilsi at det er nødvendig med en overvåkingssone som er større enn 20 km for å kontrollere utbruddet.

Det er vurdert at lokalitetene 18755 Klungset, 29356 Smineet N, 31877 Barøya og 24695 Årnes bør inngå i overvåkingssonen. Samtlige av lokalitetene ligger innenfor en utstrekning på 15.5 km fra utbruddslokaliteten Gyltneset.

I nordøstlig retning foreslås overvåkingssonen med en utstrekning på ca. 12.5 km, med lokalitetene 18755 Klungset og 29356 Smineet N innlemmet i overvåkingssonen. Lokaliteten Smineet N er tatt med i overvåkingssonen som den ytterste lokaliteten i nordøstlig retning. Vi vurderer at det er viktig å ha lokalitet Smineet N som et overvåkingspunkt i nordøstlig retning langs land og inn i Foldafjorden med relativ stor oppdrettsaktivitet. Lokalitet 12686 Kvernavikvatnet i nordøstlig retning er et settefiskanlegg, og de har ikke inntak av sjøvann. På bakgrunn av dette innlemmes de ikke i restriksjonssonen.

¹ Mattilsynets faglige beredskapsplan for kontroll med utbrudd av infeksjøs lakseanemi (ILA).

I nordvestlig retning får overvåkningssonen en utstrekning på ca. 12 km. Lokalitetene 13581 Ramstadholmen og 31357 Geitryggen er ikke innlemmet i overvåkingssonen. De to lokalitetene ligger ca. 13 km sjøveien fra lokalitet Gyltneset og skjermet bak en halvøy og øyer, og vi vurderer at de på bakgrunn av topografien ikke behøver være med i overvåkingssonen som observasjonspunkt i nordvestlig retning. I nordøstlig retning er overvåkingssonen ca. 12 km.

I sørlig retning får overvåkningssonen en utstrekning på ca. 11 km, mens den i sør-vestlig retning strekker seg videre ca. 18.5 km fra utbruddslokaliteten Gyltneset. I sørvestlig retning innlemmes lokalitetene 24695 Årnes og 31877 Barøya i overvåkingssonen. Lokalitet Årnes har fisk stående, men det er for øyeblikket ikke fisk på lokalitet Barøya. Det er et sterkt strømbilde i sørlig retning gjennom Seierstadfjorden, og det fortsetter inn i sidefjorden Raudsunda. Det er som nevnt ikke fisk på lokalitet Vedøya, og vi vurderer at det er nødvendig med et overvåkingspunkt på nærmeste lokalitet med fisk i sørvestlig retning, dvs. lokalitet Årnes. Avstanden mellom lokalitetene Årnes og Barøya er kort, ca. 2,7 km. På grunn av strømbildet i fjorden Raudsunda og den tette avstand mellom lokalitetene, vurderer vi at både lokalitet Årnes og Barøya skal inn i overvåkingssonen.

På grunn av topografien og behovet for overvåkingslokaliteter i alle retninger og i ulike fjordsystemer vurderer vi at det nødvendig med den foreslåtte utstrekningen av overvåkingssonen. Vår vurdering samlet sett er at den foreslåtte overvåkingssonen er nødvendig for å oppnå tilstrekkelig overvåking og smittekontroll.

Bruk av mal for forskrift

For å sikre forutsigbarhet og mulighet for innspill til restriksjoner som settes ved midlertidige forskrifter om sykdomsbekjempelse, benytter Mattilsynet en mal for restriksjonssoneforskrifter. Malen som benyttes ved ILA har tidligere vært på regulær generell høring før den ble gjort gjeldende. Ved hvert nytt utbrudd vil Mattilsynet ta utgangspunkt i malen når lokal forskrift om ILA-bekjempelse skal vedtas. Ved behov for konkrete avvik fra malen, på grunn av forhold av betydning for smittebegrensning i det enkelte aktuelle tilfellet, vil dette bli særskilt opplyst og begrunnet ved fastsettelse og publisering av fastsatt forskrift.

Vurdering av konsekvenser

Den foreslåtte restriksjonssoneforskriften vil kunne medføre negative økonomiske konsekvenser for lokalitetene som blir omfattet av sonene. For at tiltakene som foreslås kan anses uforholdsmessige må det vises til at tiltakene er mer inngripende enn nødvendig for å hindre spredning av ILA.

Mattilsynets ansvar ved utbrudd av alvorlige fiskesykdommer, slik som ILA, er å sørge for en tilstrekkelig og nødvendig bekjempelse av utbruddet for å sikre at sykdommen ikke etablerer seg eller spres videre. Det er derfor avgjørende at tiltak som anses hensiktsmessige og nødvendige for å bekjempe sykdommen iverksettes og gjennomføres. Effekten av tiltakene er vurdert opp mot de totale konsekvensene tiltakene har på næringsaktører og miljøet rundt. Slik seksjon fiskehelse og fiskevelferd ser det representerer de foreslåtte tiltakene nødvendige og godt utprøvde tiltak for å begrense smitte. Hensynet til å hindre spredning av ILA til større deler av områdene rundt må veie tyngre enn de ulemper tiltakene påfører aktørene i den begrensede perioden tiltakene varer.

Seksjon fiskehelse og fiskevelferd mener at forslaget til restriksjonssone samlet sett tar hensyn til smittefare, samtidig som det ivaretar hensynet til at utstrekningen av sonen skal være forholdsmessig og ikke unødig tyngende for oppdrettsvirksomhetene i området.

Det er i tillegg avgjørende med god overvåking og kontroll når slike alvorlige sykdomsutbrudd oppstår. Effektiv håndtering av smittsom sykdom har betydning for fortsatt markedsadgang for norsk laks.

Høring

Restriksjonssoneforskrifter i forbindelse med utbrudd av ILA må etableres raskt for å sikre at effektive smittebegrensende tiltak umiddelbart iverksettes. Med denne bakgrunn har direktør for Avdeling regelverk og kontroll i Mattilsynet besluttet at Mattilsynet kan unnta forskriften fra krav til

høring med tre måneders (minimum seks ukers) frist for innspill jf. forvaltningslovens § 37 fjerde ledd bokstav b og instruks om utredning av statlige tiltak punkt 1-4.

Forskriften som foreslås blir fastsatt uten at forslag til forskrift og utbredelsen av sonene har vært sendt ut til berørte aktører til uttalelse. Seksjon fiskehelse og fiskevelferd mener at hensynet til kontradiksjon, ivaretas ved at malen til restriksjonssoneforskrift for ILA har vært gjenstand for regulær høring. I tillegg kan berørte parter som ser behov for endring av denne konkrete forskriften etter at den er fastsatt, gi innspill til Mattilsynet. Innspillene vil bli vurdert og fulgt opp. Dersom Mattilsynet ser at det vil være nødvendig eller hensiktsmessig og forholdsmessig, kan det gjøres tilpasninger og endringer i den fastsatte restriksjonssoneforskriften.

Beslutning om å unnlate høring skal treffes av direktør for Avdeling regelverk og kontroll i Mattilsynet. Beslutningen skal være skriftlig og begrunnet, og skal følge saken, slik utredningsinstruksen krever ved unntak fra kravene i instruksen, se journalpost 1 på saksnummer 2025/249972

Tilråding

Basert på vurderingene ovenfor, tilrår seksjon fiskehelse og fiskevelferd at vedlagte forskrift om restriksjonssone for å forebygge, begrense og bekjempe infeksiøs lakseanemi (ILA) hos akvakulturdyr, Namsos og Nærøysund kommuner, Trøndelag, fastsettes.

Vedlegg:

Forskrift om restriksjonssone for å forebygge, begrense og bekjempe infeksiøs lakseanemi (ILA) hos akvakulturdyr i Namsos og Nærøysund kommuner, Trøndelag

Hjemmel: Fastsatt av Mattilsynet, hovedkontoret 16.10.2025 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 19, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790, delegeringsvedtak 5.mai 2004 nr.884 og forskrift 6. april 2022 nr. 632 som utfyller dyrehelseforskriften med bestemmelser om melding, rapportering, overvåkning, utryddelsesprogram og sykdomsfri status for bestemte dyresykdommer (dyrehelseovervåkningsforskriften) § 3, jf. forordning (EU) 2020/689 art. 58.

Kapittel I. Formål, virkeområde og definisjoner

§ 1. Formål

Formålet med forskriften er å forebygge, begrense og bekjempe sykdommen infeksiøs lakseanemi (ILA) hos akvakulturdyr innenfor forskriftens virkeområde.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder opprettelse av restriksjonssone bestående av vernesone og overvåkingssone i Namsos og Nærøysund kommune i Trøndelag.

Vernesonen opprettes omkring lokalitet 39537 Gyltneset i Namsos kommune. Vernesonen inkluderer lokalitetene 39537 Gyltneset, 10409 Kjerneset, 12678 Vedøya og avgrenses:

- Fra nord i Folda med en 5 km radius sirkel fra Gyltneset fra et punkt i Storvika nord på Jøa (11,26125; 64,685048) til Nordsjøbukta på fastlandet (11,44579; 64,712861).
- Videre fra sørøst med en 5 km radius sirkel i Gyltfjorden fra et punkt nord på Gullbergstaren (11,394834; 64,640556) til Ølhammarøyra (11,372891; 64,638941).
- Fra sør i Seierstadvjorden med en rett linje fra Engan (11,369607; 64,602939) til Biskopvika sør på Jøa (11,326265; 64,602783)

Overvåkingssonen ligger utenfor vernesonen, inkluderer lokalitetene 18755 Klungset, 29356 Smineset N, 31877 Barøya, 24695 Årnes og avgrenses:

- Fra nordvest i Folda med en 10 km radius sirkel fra Gyltneset fra et punkt ved Ramstad (11,20721; 64,742615) til Storsteinvika vest på Jøa (11,172955; 64,649059)

- Videre fra vest i Raudsunda med en rett linje fra Sandvollan vest på Jøa (11,187912; 64,636468) til Tømmervika på Otterøya (11,217381; 64,613282)
- Fra sør i Lauvøyfjorden med en rett linje fra Frøvarp (11,34845; 64,579519) til Østenvika (11,285122; 64,578813).
- Fra sørøst i Nordsundet med en rett linje fra Bonstranda (11,44728; 64,600327) til Myrvika (11,436997; 64,599348)
- Fra nordøst i Folda med en rett linje fra Faksen (11,573957; 64,768003) til Hamlandsvika (11,418241; 64,763807)

Koordinatene er angitt i desimalgrader.

Nye lokaliteter med laksefisk som kommer innenfor restriksjonssonens utstrekning, omfattes av restriksjonene som følger av forskriften.

I vedlagte kart er vernesonen merket med rødt, mens overvåkingssonen er merket med gult.

Forskriften omfatter også slakterier, tilvirkingsanlegg og notvaskerier utenfor restriksjonssonen som håndterer akvakulturdyr, produkter av akvakulturdyr og utstyr fra anlegg i vernesonen og overvåkingssonen så lenge vernesonen består. Dette leddet tas ut av forskriften når vernesonen oppheves.

§ 3. Definisjoner

I forskriften menes med:

Akvatiske dyr: Dyr i alle livsstadier, herunder kjønnsprodukter.

Akvakulturdyr: Alle akvatiske dyr som er gjenstand for akvakultur.

Fisk: Enhver laksefisk og marin fisk uansett utviklingsstadium.

ILA (infeksiøs lakseanemi): Virussykdom forårsaket av en sykdomsfremkallende variant av ILA-viruset (HPR deletert). ILA gir alvorlig sykdom og dødelighet hos atlantisk laks.

Laksefisk som er mottakelige for ILA: Atlantisk laks (*Salmo salar*), ørret (*Salmo trutta*) og regnbueørret (*Oncorhynchus mykiss*).

Restriksjonssone: En sone der det gjelder restriksjoner på forflytninger av fisk eller produkter og andre tiltak for sykdomsbekjempelse for å hindre spredning av ILA til andre områder som ikke er underlagt restriksjoner. En restriksjonssone omfatter som hovedregel vernesone og overvåkingssone.

Vernesone: En sone rundt lokaliteten med ILA-diagnose med tiltak for sykdomsbekjempelse for å hindre at sykdommen sprer seg. Sonen har som hovedregel en utstrekning på mellom 5 og 10 km i sjø.

Overvåkingssone: En sone som er opprettet rundt vernesonen med tiltak for sykdomsbekjempelse for å hindre videre spredning av ILA. Sonen har som hovedregel en utstrekning på mellom 10 og 20 km i sjø.

Landanlegg: Settefisk-, postsmolt-, matfisk-, og stamfiskanlegg på land. Ved ILA-diagnose på sjøanlegg vil slike anlegg som hovedregel ikke inkluderes i vernesonen. Landanlegg som ikke behandler sjøvannsinntaket, vil vanligvis ligge i overvåkingssonen. Ved ILA-diagnose på landanlegg vil anlegget/avdelinger utgjøre vernesonen. Eventuelle øvrige avdelinger i landanlegget inkluderes i overvåkingssonen.

Semilukkede produksjonsenheter i sjø: Produksjonsenheter med lukket konstruksjon som er skjermet fra omkringliggende vannmasser, med inntak av behandlet eller ubehandlet sjøvann.

Lukkede produksjonsenheter i sjø: Produksjonsenheter med lukket konstruksjon som er skjermet fra omkringliggende vannmasser, som behandler inntaksvannet og avløpsvannet. Slike produksjonsenheter vil som hovedregel ikke inkluderes i restriksjonssonen.

Næringsmiddelforetak som gjennomfører tiltak for å bekjempe sykdom i tråd med akvabiosikkerhetsforskriften § 3, jf. forordning (EU) 2020/691 art. 11: Slakteri som slakter laksefisk som ledd i sykdomsbekjempelse. Når vi omtaler slakteri i denne forskriften gjelder det både vanlige slakterier, mobile slakterier og tilvirkingsanlegg.

Kapittel II. Tiltak i vernesonen

§ 4. Utsett i vernesonen og flytting av akvakulturdyr fra vernesonen

Det er forbudt å sette ut akvakulturdyr i vernesonen som kommer fra anlegg utenfor vernesonen. Mattilsynet kan gi tillatelse til utsett av ikke-mottakelige arter for ILA.

Det er forbudt å flytte akvakulturdyr fra vernesonen, med mindre det gjelder forflytning for umiddelbar slakting/destruksjon.

Mattilsynet kan tillate flytting av ikke-mottakelige arter for ILA og unntaksvis tillate forflytning av laksefisk fra andre anlegg / produksjonsenheter enn åpne merder i sjø (semilukkede produksjonsenheter) som ligger i vernesonen.

§ 5. Tiltak overfor akvakulturanlegg med laksefisk i vernesonen

Anlegg med ILA-diagnose eller mistanke om ILA skal gi informasjon om egen smittestatus til alle besøkende som kan komme i kontakt med fisk og utstyr/materiale som kan overføre smitte.

Fisk fra anlegg med ILA-diagnose skal slaktes eller destrueres innen en frist fastsatt av Mattilsynet. Frist for tømning kan også gjelde anlegg med mistanke om ILA.

Vask og desinfeksjon skal gjennomføres så snart som praktisk mulig etter at hvert anlegg er tømt for fisk.

Sjøanlegg med ILA-diagnose eller mistanke om ILA skal brakklegges i minimum tre måneder.

Alle sjøanlegg med laksefisk i vernesonen skal gjennomføre felles brakklegging i minimum to måneder. Den felles brakkleggingstiden starter når alle anleggene i vernesonen er vasket og desinfisert.

Anlegg og utstyr skal ikke flyttes fra vernesonen med mindre Mattilsynet har gitt skriftlig tillatelse.

§ 6. Tiltak overfor slakteri som skal slakte fisk fra vernesonen

Slakteri som skal slakte laksefisk fra vernesonen skal oppfylle kravene til godkjenning som gjelder for næringsmiddelforetak som gjennomfører tiltak for å bekjempe sykdom, jf. akvabiosikkerhetsforskriften § 3, jf. forordning (EU) 2020/691 art. 11.

Laksefisk fra akvakulturanlegg i vernesonen tillates ikke plassert i åpen slaktemerd ved mottak på slakteriet.

Slakting av fisk med ILA-diagnose eller mistanke om ILA, kan gjennomføres selv om laksefisk uten restriksjoner på forhånd er plassert i ventemerd. Slakteri kan likevel ikke ta imot annen fisk til slaktemerd samtidig med at det slaktes fisk fra anlegg med ILA-diagnose eller mistanke om ILA.

Etter at det er slaktet fisk fra vernesonen, skal slakteriet rengjøres og desinfiseres før det igjen kan slaktes annen fisk. Mobile slakterier skal rengjøres og desinfiseres før nye oppdrag, og det skal omfatte skroget over sjølinjen. Rengjøring og desinfeksjon av mobile slakterier skal attesteres av dyrehelsepersonell.

Mattilsynet kan stille krav om direkteslakting av ikke-mottakelige arter for ILA fra anlegg i vernesonen.

Fisk fra akvakulturanlegg med ILA-diagnose eller mistanke om ILA tillates kun overført til tilvirkingsanlegg med godkjent avløps- og avfallshåndtering.

§ 7. Tiltak ved rengjøring av nøter fra sjøanlegg i vernesonen

Nøter fra sjøanlegg i vernesonen skal transporteres til notvaskeri i lukket beholder uten avrenning.

Ved rengjøring og desinfeksjon av nøter fra sjøanlegg i vernesonen, skal alt avløpsvann samles opp, filtreres og desinfiseres før utslipp. Nøtene fra vernesonen skal merkes med "smittefarlig materiale", lokalitetsnummer og -navn, og holdes atskilt fra nøter fra andre anlegg.

§ 8. Tiltak ved transport av levende fisk i vernesonen

Transport av levende laksefisk som kommer fra anlegg utenfor vernesonen skal så vidt mulig gå utenom vernesonen.

Ved transport av levende laksefisk i eller gjennom vernesonen skal brønnbåten ha lukket brønn og mest mulig smittesikker transportrute.

Brønnbåter som har transportert levende fisk fra anlegg i vernesonen, skal rengjøres og desinfiseres før andre transportoppdrag. Rengjøring og desinfeksjon skal attesteres av dyrehelsepersonell før oppdrag utenfor vernesonen. Brønnbåter som transporterer levende laksefisk fra akvakulturanlegg med ILA-diagnose eller mistanke om ILA, skal tas på slipp for rengjøring og desinfeksjon av brønner og skrog, før andre transportoppdrag utenfor vernesonen. Etter vask og desinfeksjon kan alternativ til slippsetting være 48-timers karantene.

Det er forbudt for brønnbåter og andre transportmidler å ta inn transportvann og ballastvann i vernesonen. Forbudet gjelder ikke for transportvann som tas inn ved lasting av slaktefisk i sonen.

Mattilsynet kan pålegge andre tiltak overfor transportør som transporterer akvakulturdyr til eller fra anlegg i vernesonen.

§ 9. Tiltak ved båttransport innenfor og ut av vernesonen

Ved transport og levering av fôr til anlegg i vernesonen skal anlegg med ILA-diagnose og anlegg med mistanke om ILA motta fôr til sist på ruten. Det skal sikres minst mulig kontakt mellom fôrbåt og oppdrettsanlegg ved levering av fôr ved alle anlegg. Samme praksis skal gjennomføres ved annen båttransport til akvakulturanleggene i vernesonen, for eksempel ved henting av ensilasje.

Båter som har transportert fôr og ensilasje til og fra anlegg i vernesonen, skal rengjøres og desinfiseres før andre oppdrag utenfor vernesonen.

Fôr og animalske biprodukter kan flyttes ut av vernesonen under forutsetning av at forflytningen skjer på en smittehygienisk forsvarlig måte.

Det er forbudt for drifts-, dykker- og andre servicebåter å ta inn ballastvann i vernesonen.

Drifts-, dykker-, servicebåter og avlusingsutstyr som har blitt brukt ved anlegg i vernesonen, skal rengjøres og desinfiseres før andre oppdrag. Rengjøring og desinfeksjon skal attesteres av dyrehelsepersonell før oppdrag utenfor vernesonen. Båter som har vært i kontakt med fisk på anlegg med ILA-diagnose eller mistanke om ILA skal tas på slipp for rengjøring og desinfeksjon av brønner og skrog, før andre transportoppdrag utenfor vernesonen. Alternativ til slippsetting er vask, desinfeksjon og 48-timers karantene.

Persontrafikk i forbindelse med båttransport til og fra anleggene i vernesonen, inkludert utbruddslokalitet, må gjennomføres på smittesikker måte.

Mattilsynet kan treffe tiltak overfor annen transport i vernesonen som kan føre til sykdomsspredning.

§ 10. Tiltak overfor annen akvakulturrelatert virksomhet i vernesonen

Fangst og flytting av rensefisk er ikke tillatt i vernesonen.

Mattilsynet kan treffe tiltak overfor annen akvakulturrelatert virksomhet i vernesonen som kan føre til sykdomsspredning.

Kapittel III. Tiltak i overvåkingssonen

§ 11. Tiltak overfor akvakulturanlegg med laksefisk i overvåkingssonen

Det er forbudt å flytte laksefisk fra anlegg i overvåkingssonen så lenge vernesonen består, med mindre det gjelder forflytning for umiddelbar slakting/destruksjon. Dette leddet tas ut av forskriften når vernesonen oppheves.

Mattilsynet kan unntaksvis tillate flytting av laksefisk fra andre anlegg enn åpne merder i sjø (landanlegg og semilukkede produksjonsenheter) som ligger i overvåkingssonen. Dette leddet tas ut av forskriften når vernesonen oppheves.

Mattilsynet kan forby utsett av fisk i overvåkingssonen for sjøanlegg / landanlegg / avdelinger som ut fra avstand fra ILA-utbrudd, normalt ville blitt inkludert i vernesonen. Basert på individuelle risikovurderinger kan Mattilsynet også pålegge andre tiltak, som intensivert overvåking. Dette leddet tas ut av forskriften når vernesonen oppheves.

Anlegg med laksefisk i overvåkingssonen skal overvåkes særskilt for ILA, og driftsansvarlig skal sikre minst månedlig helsebesøk utført av dyrehelsepersonell. Ved helsebesøket skal det tas ut prøver egnet til å avdekke eventuell ILA- smitte. Prøveuttak skal skje slik det fremgår av vedlegg 2 til forskriften.

§ 12. Tiltak som gjelder transport i overvåkingssonen og slakting av laksefisk fra overvåkingssonen

Transport av levende laksefisk til eller fra anlegg i overvåkingssonen eller fra anlegg utenfor overvåkingssonen som går gjennom overvåkingssonen mens vernesonen består, skal foregå med lukket brønn og med mest mulig smittesikker transportrute. For transport av laksefisk til slakteri som kun går gjennom overvåkingssonen, kan brønnbåt skifte ut behandlet vann innenfor overvåkingssonen. Dette leddet tas ut av forskriften når vernesonen oppheves.

Mattilsynet kan treffe tiltak overfor transport i overvåkingssonen som kan føre til sykdomsspredning.

Mattilsynet kan pålegge bruk av slakteri som oppfyller krav til godkjenning etter akvabiosikkerhetsforskriften § 3, jf. forordning (EU) 2020/691 art. 11 og stille krav om direkteslakting av laksefisk fra anlegg i overvåkingssonen. Dette leddet tas ut av forskriften når vernesonen oppheves.

Mattilsynet kan stille krav om direkteslakting av laksefisk fra anlegg i overvåkingssonen.

§ 13. Tiltak overfor annen akvakulturrelatert virksomhet i overvåkingssonen

Mattilsynet kan treffe tiltak overfor annen akvakulturrelatert virksomhet innenfor overvåkingssonen som kan føre til sykdomsspredning.

Kapittel IV. Restriksjonssonens varighet

§ 14. Opphevelse av vernesonen

Etter at all laksefisk fra vernesonen er slaktet ut, anlegg og utstyr forskriftsmessig rengjort, desinfisert og brakklagt, kan Mattilsynet vedta at vernesonen skal oppheves. Fra samme dato gjøres vernesonen om til ny overvåkingssone eller del av eksisterende overvåkingssone.

§ 15. Opphevelse av overvåkingssonen

Overvåkingssonen oppheves når det er gått to år siden vernesonen i

restriksjonssonen ble opphevet. Mattilsynet kan vurdere om overvåkingssonen kan oppheves på et tidligere tidspunkt.

Kapittel V. Andre bestemmelser

§ 16. Tilsyn og vedtak

Mattilsynet fører tilsyn og fattar nødvendige enkeltvedtak for å gjennomføre bestemmelsene gitt i og i medhold av denne forskriften i samsvar med matlovens § 23 om tilsyn og vedtak, og kan herunder treffe vedtak etter § 24 om særskilt smittesanering, § 25 om stenging og virksomhetskarantene og § 26 om tvangsmulkt.

§ 17. Dispensasjon

Mattilsynet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene i denne forskrift, forutsatt at det ikke vil stride mot Norges internasjonale forpliktelser, herunder EØS-avtalen.

§ 18. Straffebestemmelser

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskriften eller bestemmelser og vedtak gitt i medhold av den, er straffbar i henhold til matloven § 28.

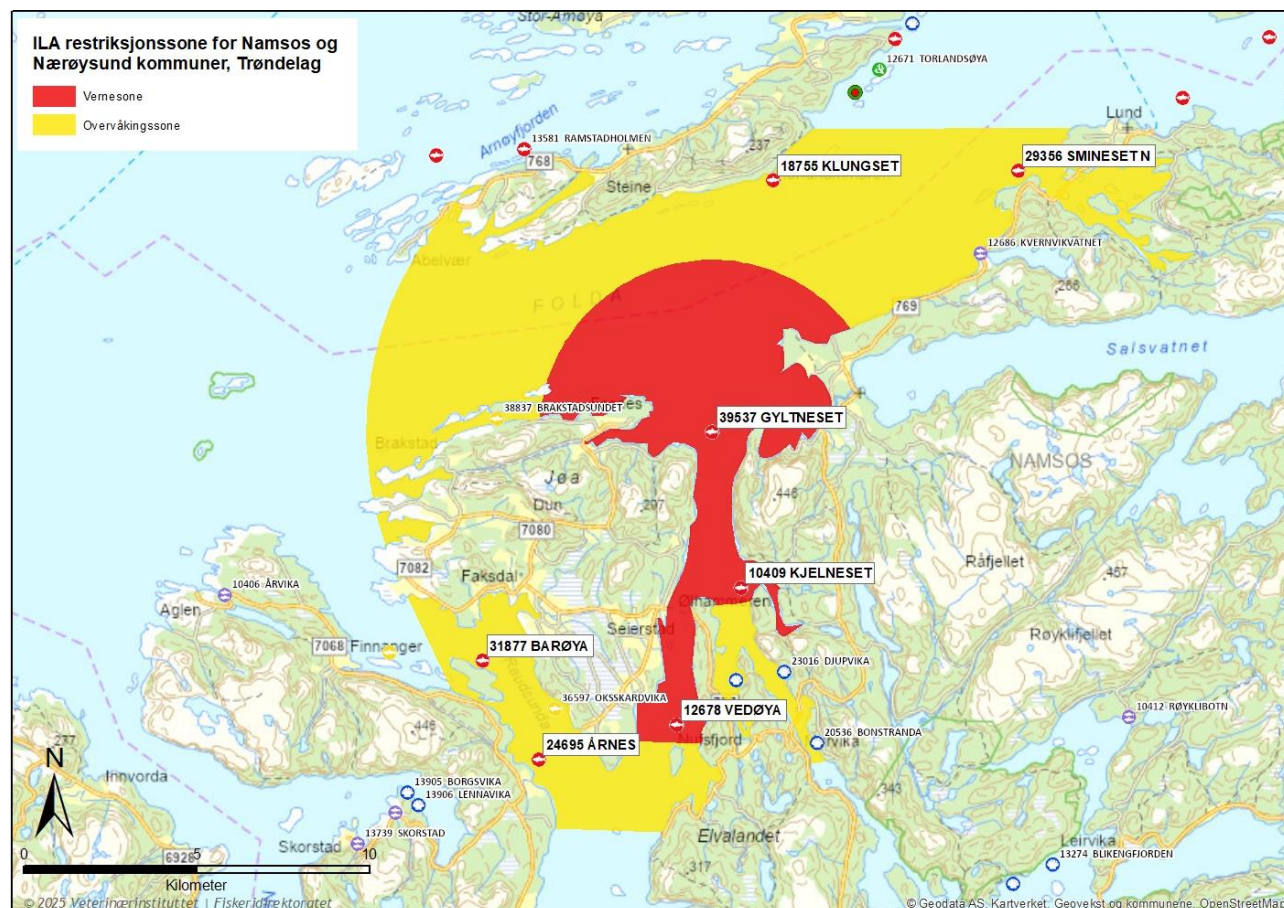
§ 18. Ikrafttredelse og varighet

Denne forskrift trer i kraft straks.

Forskriften oppheves automatisk to år etter fastsettelse av endringsforskrift som opphever vernesonen i samsvar med forskriftens § 14.

Vedlegg 1 kart:

Kart over ILA-restriksjonssone i Namsos og Nærøysund kommuner, Trøndelag fylke

Vedlegg 2 Helsebesøk med prøveuttak for ILA:

Helsebesøk innenfor restriksjonssoner for ILA

Forskriften om restriksjonssone for ILA stilles det krav om at oppdretter skal tilkalle dyrehelsepersonell for månedlig helsebesøk med prøveuttak egnet til å avdekke eventuell ILA-smitte i akvakulturanlegg med laksefisk i overvåkingssonen.

Mattilsynet gjennomfører helsebesøk med prøveuttak for å avdekke eventuell ILA-smitte i akvakulturanlegg med laksefisk innenfor vernesonen.

Månedlig helsebesøk med prøveuttak for ILA i overvåkingssonen

Ved det månedlige helsebesøket skal det minimum tas ut prøver av hjerte på 10 fisk. Prøven skal tas av hjerteventrikkel, som inneholder endotel/hjerteklaffer. Prøve fra hver enkelt fisk legges på separate glass med RNeasy® for virusundersøkelse.

Prøvene for ILA-overvåking skal tas fra syk, svak fisk eller svimlere som har vokst normalt, men ikke fra avmagret fisk («taperfisk») med mindre disse har tegn på ILA. Fersk dødfisk kan også prøvetas.

Overvåkingen kan styrkes ytterligere ved at personell ved anlegget som har kompetanse på prøvetaking, fortløpende tar ut supplerende prøver av fisk med tegn på ILA-sykdom. Disse prøvene kan ikke erstatte de 10 månedlige prøvene som skal tas ut av dyrehelsepersonell.

Så snart som praktisk mulig etter at prøvene er tatt ut, skal de kjøles og sendes til utpekt laboratorium eller til Veterinærinstituttet for RT-qPCR-analyse for ILAV.